

האתה זה עוכר ישראל (שם יז).

לא עכרתי את ישראל כי אם אתה ובית אביך (שם יח).

עד מתי אתם פוסחים על שתי הסעיפים (שם כא).

ענני ה' ענני וידעו העם הזה, כי אתה ה' אלקים (שם לז).

וישנס מתניו וירץ לפני אחאב (שם מו).

[הערה: פסוק זה נראה לפעמים משונה, כיצד זה רץ אליהו לפני אחאב. נכון כי יש חובה לחלוק כבוד למלכות, אבל הלא מדובר כאן במלך רשע ובאיש עליון כאלהו. התשובה הפשוטה היא כאן מדובר באחאב כבעל תשובה. אחאב זה, שכינס את נביאי הבעל והאשרה בשביל מעמד הברור הגדול, ולאחר הקריאה הגדולה "ה' הוא האלקים" היה מוכשר לקבל את הוראת אליהו על הריגת נביאי הבעל, ראוי בודאי שירוצו לפניו. אמנם הוא לא היה עקבי, וגם לאחר מכן הרשה לאיזבל לשלוט, אבל בשעה זו התעלה לשיא נאמנות לנביא].

קום אכול כי רב ממך הדרך (יט ז).

קנא קנאתי לה' אלקי ישראל (שם י).

מה לך פה אליהו (שם יג).

אל יתהלל חוגר כמפתח (כ יא).

ונתתי את כל ההמון הגדול הזה בידך (כ כח).

מה זה רוחך סרה ואינך אכל לחם (כא ה).

המצאתני אויבי (שם כ).

הראית כי נכנע אחאב מלפני (שם כט).

עלה והצלח ונתן ה' ביד המלך (כב טו).

ראיתי את כל ישראל נפצים על ההרים כצאן אשר אין להם רועה (כב יז).

לא אדנים לאלה (שם).

וילך בכל דרך אסא אביו, לא סר ממנו (כב מג).

לסיכום ספר מלכים א'

הנושא: ספר דברי הימים למלכי יהודה וישראל.

מחנך: בספר מלכים יש פרטים רבים על מה שאירע בתקופת המלכות. ספר זה נכתב על ידי ירמיה הנביא בסוף ימי הבית הראשון. מה היה במשך כל השנים שלפני ירמיה, האם היו המאורעות כתובים בספר?

תלמיד: כן. נזכר בספר מלכים על "ספר דברי הימים למלכי יהודה" ו"ספר דברי הימים למלכי ישראל".

מחנך: נכון. ירמיה מזכיר ספרים אלו פעמים רבות. כנראה נכתבו ספרים אלו על ידי אנשי אמת, ואפשר היה לסמוך על מה שכתוב בהם. אם לא, לא היה ירמיה מפנה אותנו כל כך הרבה פעמים לעיין בספרים אלו.

לצורך החזרה על מה שלמדנו, טוב לדפדף בתנ"ך ולחפש בו עניין מסויים. על ידי כך מתחדשות הידיעות ורוח חיים ניתנת בהן. הבה נבדוק יפה בכל ספר מלכים, ונראה בכמה מקומות נזכר על ספר דברי הימים זה? נתחיל מפרק א.

תלמיד: לא נזכר על ספר כזה בקשר לדוד.

מחנך: נכון. על דוד נכתב הרבה בספרים שכתבו הנביאים גד ונתן, בספר הנקרא על שם שמואל, וכנראה גם בספרים נוספים (ראה דברי הימים ב' א כט). ראו במי נזכר לראשונה ספר זה?

תלמיד: מצאתי. בסוף פרק יא פסוק מא נזכר על ספר "דברי שלמה".

מחנך: נכון. היה ספר כזה, אבל כנראה לא היו העתקים ממנו ואבד. ראו הלאה, היכן עוד נזכר ספר כזה? קל למצוא זאת. יש לחפש בסוף הדברים על כל מלך.

תלמיד: בפרק יד פסוק יט נזכר על ספר דברי הימים למלכי ישראל.

מחנך: בימי ירבעם הוחל בכתיבת ספר זה, והמשיכו בו אנשי אמת במשך כל הזמן. נרשום את שאר המקומות שבהם נזכר ספר זה.

תלמיד אחד: בפרק יד פסוק כט נזכר על ספר דברי הימים למלכי יהודה, בקשר לרבעם בן שלמה.

תלמיד שני: בפרק טו פסוק ז נזכר ספר זה בקשר לאבים בן רבעם.

תלמיד שלישי: בפרק טו פסוק כג נזכר ספר זה בקשר לאסא בן אבים.

תלמיד רביעי: בפרק טו פסוק לא נזכר ספר זה בקשר לנדב בן ירבעם.

תלמיד חמישי: בפרק טז פסוק ה נזכר ספר זה בקשר לבעשא.

מחנך: די בכך. תמצא זאת בכל המלכים, מלכי יהודה וישראל. דברי ימי כולם נכתבו בספר לידיעת הדורות. בימי ירמיהו היו כל הספרים האלו קיימים, על כן הפנה את הקוראים לעיין בהם.

תלמיד: למה לא שמרו עליהם?

מחנך: זה פלא שבכל זאת נשארו לנו הספרים המצויים בידינו. היתה סייעתא דשמיא מיוחדת לכך. כאמור, לא נעשו העתקים רבים מן הספרים האלה, בימי המלחמות הגדולות נשרפו כמעט כל הבתים בארץ. אמנם אפשר דאג מי שהוא להטמין טופס אחד באדמה, אולי יתגלו פעם ספרים אלו בחפירות המרובות הנעשות עתה בארץ, אבל המדובר כאן בתקופה שלפני יותר מאלפיים וחמש מאות שנה, וספק רב אם נשתמר ספר כזה, גם אם הוטמן.

בינתיים יש לנו הרבה ללמוד על תקופה זו מתוך ספר מלכים שבידינו. כפי שהזכרנו פעמים רבות, הבעייה איננה עם הלימוד בלבד, אלא בעיקר עם הבנת הדברים היסודיים, שיש בהם לקח רב לדורות, כדי שידריכו אותנו בחיינו.

מפת המקומות למלכי בית ירבעם

